

Historie van Usquert gedegen vervat in boek

Usquert had als een van de eerste gemeenten in Nederland een socialistische wethouder, Usquert had zéker de eerste socialistische burgemeester van Nederland. Landarbeider Jan Geerlings was dat van 1946 tot 1955. Usquert was trots op zijn status van 'rood dorp'. Ging het met de sociaaldemocratie in de jaren tachtig niet goed in het land, de PvdA bleef in deze Noord-Groninger gemeente tot aan de gemeentelijke herindeling van 1990 de meerderheidspartij.

Het was dan ook een goede gedachte van gedeputeerde G. Beukema (PvdA) om in het vermaarde gemeentehuis van Usquert, ontworpen door niemand minder dan architect H.P. Berlage, een Museum van de Arbeid onder te brengen. Beukema wilde op die manier de geschiedenis van de sociaaldemocratie vastleggen en binnen het bereik van een groter publiek brengen, maar het is er niet van gekomen. Na een drastische opknappbeurt trokken de medewerkers van de Regioraad Noord-Groningen er in.

De geschiedenis van het Berlagehuis in Usquert is een van de -vele- interessante hoofdstukken in het dezer dagen uit-

■ De omslag van het boek.

gegeven boek 'De geschiedenis van Usquert'. Het is, alsof door de toenemende belangstelling voor ons verleden in het algemeen en de opkomst van streekhistorische verenigingen in het bijzonder boekwerken over de geschiedenis van dorp, streek of regio alleen maar in kwaliteit toenemen. Uiteraard kennen ze bij uitgeverij Profiel in Bedum zo langzamerhand ook wel het klappen van de zweep. Maar niet alleen in vormgeving, uiterlijk, vooral ook inhoudelijk is het een gedegen boekwerk geworden. De re-

dactiecommissie heeft wat dat betreft een beroep kunnen doen op veertien medewerkers van kennis van zaken op deelgebieden. Door een uitgewogen keuze van die deelgebieden is de interessante geschiedenis van het dorp met die opvallende naam van alle kanten uitgebreid belicht.

Dorpen willen hun identiteit vasthouden. Dat kwam vooral tot uitdrukking in de jaren voorafgaande aan de groot-scheepse Groninger herindelingsoperatie, waarbij het aantal gemeenten in de provincie werd gehalveerd tot 25 stuks. Allereerst had dat tot gevolg, dat er een boek kwam over de geschiedenis van Warffum, Breede en Rottumeroog. Dat leidde tot de stichting van de Historische Kring voor Noordelijk Hunsingo. In 1991 werd door die club besloten tot het samenstellen van een boek over de geschiedenis van de voormalige zelfstandige gemeente Usquert, een vervolg op eerder verschenen foto boeken. De bedoeling was, dat het boek eind 1993 zou verschijnen...

Het 168 pagina's tellend boekwerk begint uiteraard met de geschiedenis van het oude Noord-Groninger kleigebied,

■ Arbeiders van de coöperatieve dorsvereniging "De Toekomst" omstreeks 1920.

waaruit dorpen als Usquert onstonden. Deze historie wordt in het tweede hoofdstuk behandeld. Daarna worden -met evenveel kennis van zaken- andere aspecten en personen be-

schreven, die er uiteindelijk tot hebben geleid dat in Usquert het socialisme voet aan grond kreeg. De hoofdstukken over de kerk, de landbouw, de landarbeidersbeweging, de nijverheid

en het onderwijs -Usquert heeft bijvoorbeeld nooit een schoolstrijd gekend, wél een klassenstrijd- zijn wat dat betreft bijzonder verhelderend.

WIM JASSIES